

Splendidum družstvo

SLEČNA NEBO PANÍ?

Wilkie Collins

SLEČNA NEBO PANÍ?

WILKIE COLLINS

Splendidum družstvo • Vražné, Hynčice

SLEČNA NEBO PANÍ?

Copyright © Wilkie Collins, 1871

Cover © Ramon Martí Alsina, 1875

Translation © Tereza Novotná, 2021

Czech Edition © Splendidum družstvo

Vražné, Hynčice, 2022

První el. vydání

ISBN 978-80-7681-165-2 (EPUB)

ISBN 978-80-7681-166-9 (MOBI)

ISBN 978-80-7681-167-6 (PDF)

Podle anglického originálu *Miss or Mrs.?* by Wilkie Collins, přeložila Tereza Novotná.

Obsah

Na moři
Tajná schůzka milenců
Richard Turlington má problém
Muswell Hill
Spiknutí
V kostele
Večírek
Jednání o věnu
Pravda vyšla najevo
Green Anchor Lane
Před domem
V zamčeném domě

Na moři

Noc se chýlila ke konci. Znovuzrozený den čekal na své ranní světlo v tichu, které na pevnině nikdy nepoznáme – v tichu před východem slunce, v klidu nad mořem.

Z mrtvého vzduchu se neozýval ani dech. Na nehybné hladině se nepohnula ani vlnka. Nic se nezměnilo kromě jemně sílicího světla; nic se nepohnulo kromě líné mlhy, která se na východním moři choulila vstříc slunci. Vzdušný závoj jitra se jemnými stupni ztenčoval, jak stoupal, až skrz něj v prvních slunečních paprscích prosvítaly vysoké bílé plachty škunerové jachty.

Od zádi až k trupu se rozprostíralo ticho – stejně jako se rozprostíralo ticho na moři.

Na palubě však byla živá bytost – muž u kormidla, který klidně podřimoval s rukou nad rozviklaným kormidlem. Minutu po minutě světla přibývalo a s ním i horko; kormidelník stále dřímal, těžké plachty visely bezhlučně, klidná voda tiše šplouchala na boky lodi. Celá sluneční koule byla vidět nad čarou ponoru, když se do ranního ticha prodral první zvuk. Z dálky nad zářivě bílým oceánem k jachtě náhle z posledních vzdušných kruhů slábnoucí mlhy dolehl křik mořského ptáka.

Spáček u kormidla se probudil; pohlédl na prázdné plachty a zívl v souznění s nimi; pohlédl na moře po obou stranách a tvrdošíjně zavrtěl hlavou nad nadřazenou tvrdohlavostí klidu.

„Foukej, můj větríčku!“ řekl muž a mezi zuby si tiše hvízdal námořnickou invokací k větru. „Foukej, můj větríčku!“

„Jak jsme na tom?“ ozval se odvážný a drzý hlas, který volal na palubu ze schodiště kajuty.

„Dobře pane, i když plujeme pomalu.“

Na palubě se objevil majitel jachty.

Hle, Richard Turlington, Esq. z velké levantské firmy Pizzituti, Turlington & Branca! Bylo mu osm a třicet let, stál strnule a robustně, vysoký ne víc než metr osmdesát – pan Turlington představil svým spolucestujícím přísnou, nadřazenou tvář pravidelných rysů. Jeho čelo tvořila rovná linie, horní ret sotva viditelný, brada byla nejrovnější a nejdelší ze všeho. Když otočil svou snědou tvář k východu a zastínil si světle šedé oči před sluncem, jeho šlachovitá ruka jasně prozrazovala, že mu někdy v životě vydělávala na živobytí vlastní prací. Celkově vzato to byl muž, kterého by bylo snadné si vážit, ale těžko ho milovat. Lepší společnost u úředního stolu než u společenského. Morálně i fyzicky – pokud si ten výraz můžeme dovolit – člověk bez zábran.

„Nefouká jako včera,“ zabručel Richard Turlington a tvrdošíjně se rozhlížel kolem sebe. „Příští sezónu nechám loď vybavit motory. Tohle nesnáším!“

„Myslete na to špinavé uhlí a pekelné vibrace – nechte svůj krásný škuner tak, jak je. Jsme na dovolené. Ať si vítr a moře taky vezmou dovolenou.“

Tato slova odporu pronesl štíhlý, mrštný, kudrnatý mladý gentleman, který měl pod paží šaty, v ruce ručníky a na sobě jen noční košili, v níž vystoupil z postele a na palubě se připojil k Richardu Turlingtonovi.

„Launcelote Linzie, na žádost pana otce jste byl přijat na palubu mé lodi jako ošetřovatel slečny Natalie Graybrookeové. Ponechte si své místo, pokud dovolíte. Až budu chtít vaši radu, požádám vás o ni.“ Starší muž odpověděl těmito nevlídnými slovy a upřel na mladšího své bezbarvé šedé oči s výrazem, který jasně dodával: “Na tomto škuneru si naposledy, o to se postarám.”

Launcelot Linzie měl (zřejmě) své důvody, proč odmítl nechat svého hostitele, aby ho urážel.

„Děkuji vám!“ opáčil sarkastickým tónem, ale s dobrou náladou. „Není snadné udržet si místo ve vaší lodi. Nemohu si pomoci, ale troufám si užívat, jako bych byl majitelem. Ten život je pro mě tak nový! Je tak rozkošně snadné se tu například umýt. Na břehu je to složitá záležitost, kdy se neobejdete bez pomoci džbánů, umyvadel a van; pořád hrozí, že člověk něco rozbije nebo zkazí. Tady stačí vyskočit z postele, vyběhnout na palubu a udělat tohle...“

Otočil se a pelášil k přídi lodi. V jednom okamžiku byl z noční košile venku, v druhém už stál na přídi, ve třetím si užíval příjemný chlad slané vody.

Turlingtonovy oči ho sledovaly se znepokojenou pozorností, když plaval kolem lodi, jediného pohybujícího se objektu v dohledu. Turlingtonova mysl se stále zabývala jen jednou jedinou věcí, která byla pro něho nepříjemný problém:

“Launcelot Linzie je o patnáct let mladší než já. K tomu je třeba připočíst, že Launcelot Linzie je bratranec Natalie Graybrookeové.

Vzhledem k těmto dvěma výhodám se mohu sám sebe ptát – zaujal Natalii?”

Richard Turlington si tuto otázku pomalu převracel v hlavě a posadil se do rohu na zádi lodi. Stále ještě v sobě zpracovával svůj problém, když se mladý muž vrátil do své kajuty, aby dokončil svou toaletu. Nedospěl k řešení, když se o hodinu později objevil stevard a řekl: „Snídaně je hotová, pane!”

Kolem stolu v kajutě se jich sešlo pět.

V čele stolu naproti majiteli jachty seděl sir Joseph Graybrooke. Dědic slušného jmění, které vydělal jeho otec a dědeček na obchodu. Dvakrát zvolený starosta prosperujícího provinčního města. Oficiálně privilegovaný, když zastával tuto hodnost, předat stříbrnou lžici královské osobnosti, která blahosklonně položila první kámen charitativní stavby. Při této příležitosti byl povýšen do rytířského stavu. Hoden této cti a hoden této příležitosti. Člověk hodný své mimořádně úctyhodné třídy. S přívětivou, růžovou tváří a hebkými, hedvábně bílými vlasy. Pevný ve svých zásadách; upravený v oblékání; obdařený umírněnou politikou a dobrým zažíváním – neškodný, zdravý, bodrý, někdy se jevící jako slabomyslný stařec.

Vedle něho z levé strany seděla, slečna Lavinia Graybrookeová, sestra sira Josepha. Jakoby svému bratrovi z oka vypadla.

Z pravé strany u něho seděla, mladinká slečna Natalie Graybrookeová – jediné dítě sira Josepha.

Zdědila vzhled a temperament své matky, která už před mnoha lety zemřela. V rodině zesnulé lady Graybrookeové, původně usazené na Martiniku, se mísila černošská a francouzská krev. Natálie měla matčinu snědou barvu, matčiny husté černé vlasy a

matčiny rozzářené, krásné hnědé oči. V patnácti letech (datováno od jejích posledních narozenin) měla vyvinutá ňadra a končetiny, jakých se v Anglii málokdy dosahuje před dvacítkou. Všechno na té dívce – kromě jejích malých růžových uší – bylo hodně rozdílné od bílých poupátek anglických. Její pěkně tvarovaná ruka byla dlouhá a velká, pružný pas ... radost se podívat. Líbezný půvab a hojnosti fyzické krásy budila v mužských myslích hříšné myšlenky. Tato pozoruhodná tělesná krása zdaleka nebyla podpořena odpovídajícím rozvojem intelektu. Nataliino chování bylo jemné, nevinné chování mladé dívky. Neměla proměnlivou jižanskou povahu své matky, ale zdělila otcův sladký temperament. Pohybovala se jako bohyně a smála se jako dítě.

Na jaře se na dceři sira Josepha objevily známky příliš rychlého dospívání – přerůstání sil, jak se říkalo. Rodinný lékař navrhl cestu po moři jako moudrý způsob, jak využít k podpoře jejího zdraví krásné letní měsíce. K dispozici jim byla dána jachta Richarda Turlingtona, na níž byl jako jeden z členů posádky i sám Richard Turlington. S otcem a tetou, kteří kolem ní udržovali atmosféru domova, a s bratrancem Launcelotem (známějším jako "Launce"), který v případě potřeby prováděl léčbu předepsanou nadřízenými autoritami na břehu, se půvabná slečinka vydala na letní plavbu a začala nabírat nových sil v životodárném mořském vánku. Po dvou šťastných měsících líné plavby kolem anglických břehů představovala Nataliina nemoc jen slastnou malátnost v očích a naprostou neschopnost věnovat se čemukoli, co by mělo podobu vážného zaměstnání.

Když toho rána seděla u snídaňového stolu v kajutě ve svých prapodivně ušitých námořnických šatech ze staromódního

nankeenu (*druh světle nažloutlé tkaniny, která se původně vyráběla v Nankingu v Číně ze žluté odrůdy bavlny*) – její vrozená dětinskost chování rozkošně kontrastovala s rozkvetlou zralostí jejích tvarů, musel být člověk vskutku třikrát vyzbrojen moderní filozofií, kdo by mohl popřít, že prvním z ženských práv je právo být krásná; a nejpřednější z ženských zásluh je být stále mladá!

Dalšími dvěma osobami přítomnými u stolu byli dva pánové, kteří se již objevili na palubě jachty.

„Žádný závan větru!“ řekl Richard Turlington. „Počasí se na nás zlobí. Za posledních osm a čtyřicet hodin jsme urazili asi čtyři nebo pět mil. Už se mnou asi nikdy nepojedete na další plavbu – určitě se toužíte dostat, co nejdříve na břeh.“

Obrátil se k Natalii; zjevně chtěl udělat na mladou dámu příjemný dojem – a zjevně se mu to nepodařilo. Odpověděla zdvořile a místo na Richarda Turlingtona se dívala na svůj šálek s čajem.

„V tuto chvíli by sis mohla představovat, že jsi na břehu,“ řekl Launce. „Lod' je stabilní jako dům a houpací stůl, na kterém snídáme, je stejně rovný jako stůl v jídelně u vás doma.“ I on se obrátil na Natalii, ale takovým způsobem, aby se neprozradil, že by ji chtěl potěšit, jak to udělal ten druhý. Přesto odvedl dívčinu pozornost od šálku s čajem a jeho nápad okamžitě probudil v Nataliině mysli myšlenku, která na něj reagovala.

„Na břehu to bude tak zvláštní, ocitnu se v místnosti, která se nikdy neotáčí na jednu stranu, a budu sedět u stolu, který se mi jednou nenakloní až ke kolenům, jindy se nezvedne až k bradě. Jen mi bude chybět šumění vody u ucha a zvonění zvonu na palubě, když se v noci na pevnině probudím! Nebudu už slyšet, jak fouká

vítr nebo jak jsou nastavené plachty. Žádné ptaní se na cestu slunce, když se ztratíš, s malým mosazným nástrojem, kouskem tužky a papíru. Žádné rozkošné putování, kamkoli vás vítr zavane, bez starostí, že byste si předem naplánovali, kam se vydáte. Jak mi bude chybět to milé, proměnlivé, nestálé moře! Někdy je mi líto, že nejsem muž a námořník!“

Slova patřila hostu, který byl na palubu přijat ze zdvořilosti, a ani slovo z toho nebylo adresováno, byť jen náhodou, majiteli jachty!

Těžké obočí Richarda Turlingtona se stáhlo s nezaměnitelným výrazem vzteku.

„Pokud toto klidné počasí vydrží,“ pokračoval a obrátil se na sira Josepha, „obávám se, že vás do konce týdne nebudu moci dovézt do přístavu, odkud jsme vypluli.““

„Kdykoli budete chtít, Richarde,“ odpověděl starý pán rezignovaně. „Mně stačí kdykoli.“

„Kdykoli v rozumných mezích, Josephe,“ řekla slečna Lavinia, která zřejmě cítila, že její bratr ustupuje příliš. Mluvila s přívětivým úsměvem sira Josepha a jeho jemně nakráplým hlasem. Dvě dvojčata si těžko mohla být podobnější.

Zatímco mezi staršími proběhlo těchto pár slov, pod stolem v kajutě probíhala soukromá komunikace mezi dvěma mladými lidmi. Nataliina elegantně obutá noha si opatrně centimetr po centimetru klestila cestu po koberci, až se dotkla Launcovy boty. Launce, který hltal snídani, okamžitě vzhlédl od talíře a při druhém Nataliině doteku prudce sklopil zrak. Natalie se zastavila, aby se ujistila, že si jí nikdo nevšiml, a vzala nůž. Pod dokonale sehranou záminkou, že si s ním nepřítomně pohrává, jako mladá dáma pohroužená do myšlenek, začala dělit sousto šunky, které zůstalo na okraji talíře, na

šest malých kousků. Launcovo oko se s postranním očekáváním zadívalo na rozdělenou a rozkouskovanou šunku. Zjevně čekal, že sbírka soust bude použita k nějakému telegrafickému účelu, který si předem určili.

Mezitím probíhal hovor mezi ostatními osobami u snídani. Slečna Lavinia se obrátila na Launce.

„Viš, ty neopatrný chlapče, že jsi mě dnes ráno vyděsil? Spala jsem s otevřeným oknem kajuty a probudilo mě strašné šplouchnutí do vody. Zavolala jsem na služku. Myslela jsem, že někdo spadl přes palubu!“

Sir Joseph prudce vzhlédl; jeho sestra se náhodou dotkla starého zážitku.

„Když mluvíme o pádu přes palubu, připomíná mi to jedno neobyčejné dobrodružství...“

Do toho se vmísil Launce a omluvil se.

„Už se to nebude opakovat, slečno Lavinie. Zítra ráno se celý namažu a vklouznu do vody tiše jako tuleň.“

„Povídám, připomnělo mi to jedno neobyčejné dobrodružství,“ trval na svém sir Joseph, „které se mi přihodilo před mnoha lety, když jsem byl mladý. Lavinie pamatuješ?“

Zastavil se a tázavě pohlédl na svou sestru. Slečna Graybrookeová odpověděla kývnutím hlavy, usadila se na židli, plně soustředěna na bratrovo vyprávění. Pro osoby, které bratra a sestru dobře znaly, bylo toto jednání předzvěstí blížícího se vyprávění, které se protáhne do ohromné délky. Ti dva vždy vyprávěli příběh ve dvojicích a vždy se navzájem rozcházeli v názorech na fakta, přičemž sestra zdvořile odporovala bratrovi, když šlo o příběh sira Josepha, a bratr zdvořile odporoval sestře, když šlo

o příběh slečny Lavinie. Když byli odděleni jeden od druhého a zbaveni tak své vlastní obvyklé výměny protikladů, ani jeden z nich se nikdy nepokusil vylíčit nejjednodušší sled událostí, aniž by se zhroutil.

„Bylo to pět let, co jsem tě poznal, Richarde,“ pokračoval sir Joseph.

„Šest let,“ řekla slečna Graybrookeová.

„Promiň, Lavinie, ale nemáš pravdu.“

„Ne, Josephe, mám to zapsané ve svém deníku.“

„Vzdejme se tohoto bodu.“ (Sir Joseph tuto formuli vždy používal jako prostředek, jak usmířit svou sestru a získat nový začátek pro svůj příběh.) „Plavil jsem se po Mersey na liverpoolském lodivodském člunu. Loď jsem si najal ve společnosti svého přítele, který byl dříve v londýnské společnosti proslulý pod přezdívkou (odvozenou od zvláštní hnědé barvy jeho vousů) ‘mahagonový Dobbs’.“

„Podle barvy jeho livreje, Josephe, ne podle barvy jeho vousů.“

„Má drahá Lavinie, myslíš na ‘Mořského zeleného Shawa’, kterému se tak říkalo podle neobyčejných livrejů, které si pořídil pro své služebnictvo v roce, kdy byl šerifem.“

„Myslím, že ne, Josephe.“

„Promiň, Lavinie, ale tak se k ničemu nedostaneme.“

Uzlovité prsty Richarda Turlingtona netrpělivě bubnovaly na stůl. Podíval se směrem k Natalii. Ta si na talíři nečinně upravovala drobná sousta šunky do obrazce. Launcelot Linzie si ještě nečinněji prohlížel ten vzor. Když Richard viděl to, co viděl teď, vyřešil problém, který mu na palubě vrtal hlavou. Ač se to zdálo nemožné, Natalii se skutečně zalíbil takový jednoduchý hlupák!

Sir Joseph pokračoval ve svém vyprávění: „Byli jsme asi deset nebo dvanáct mil od ústí Mersey...“

„Námořní míle, Josephe.“

„Na tom nezáleží, Lavinie.“

„Promiň, bratře, ale zesnulý velký a dobrý doktor Johnson říkal, že přesnost by se měla vždycky uvádět i v těch nejnepatrnějších věcech.“

„Byly to obyčejné míle, Lavinie.“

„Byly to námořní míle, Josephe.“

„Vzdejme se toho. Mahogany Dobbs a já jsme náhodou byli dole v kajutě, obsazené...“

Zde se sir Joseph (se svým vlídným úsměvem) odmlčel, aby se poradil s pamětí. Slečna Lavinia čekala (se svým milým úsměvem) na nadcházející příležitost, aby svého bratra uvedla na pravou míru. V téže chvíli Natalie odložila nůž a jemně se dotkla Launce pod stolem. Když se tak domáhala jeho pozornosti, bylo šest kousků šunky na jejím talíři uspořádáno takto: Dva kousky byly umístěny naproti sobě a čtyři kousky kolmo pod nimi. Launce se podíval a dvakrát se dotkl Natalie pod stolem. Vyloženo kódem, na němž se oba dohodli, znamenal signál v talíři: “Musím s tebou mluvit v soukromí.” A Launceův dvojí dotek odpověděl: “Po snídani.”

Sir Joseph pokračoval ve svém vyprávění. Natalie se znovu chopila nože. Přichází další signál!

„Byli jsme oba dole v kajutě, zaměstnáni dokončováním večeře...“

„Právě jsme seděli u oběda, Josephe.“

„Má drahá! To bych si snad pamatoval.“

„Jen opakuji, co jsem slyšela, bratře. Když jsi to vyprávěl naposledy, seděli jste s přítelem u oběda.“

„Nebudeme to konkretizovat, Lavinie.“

„Pokud to nemá větší význam, Josefe, bylo by jistě lepší to úplně vynechat.“

„Vzdejme se tohoto bodu. Nuže, náhle nás vyděsil výkřik na palubě: “Muž přes palubu!” Oba jsme se rozběhli po schodech do kajuty, samozřejmě v dojmu, že jeden z naší posádky spadl do moře: tento dojem sdílel, dlužno dodat, i muž u kormidla, který vyhlásil poplach.“

Sir Joseph se znovu odmlčel. Blížil se k jednomu z velkých dramatických bodů svého příběhu a přirozeně se snažil podat ho co nejpůsobivěji. Uvažoval, jak pokračovat, s hlavou trochu nakloněnou na stranu. Slečna Lavinia se zamyslela sama nad sebou a hlavu měla taky trochu na stranu. Natalie znovu odložila nůž a opět se dotkla Launce pod stolem. Tentokrát bylo na talíři podélně seřazeno pět kousků šunky a jeden kousek byl hned pod nimi uprostřed řady. Vyloženo kódem, tento signál znamenal dvě zlověstná slova: “Špatné zprávy.” Launce se významně podíval na majitele jachty (význam toho pohledu: “O něm?”). Natalie se v odpověď zamračila (význam zamračení: “Ano,”). Launce se znovu podíval do talíře. Natalie okamžitě všechny kousky šunky strčila na malou hromádku (význam hromádky: “Už nemám co říct”).

„Tak co?“ zeptal se Richard Turlington a prudce se otočil na sira Josepha. „Pokračujte ve svém vyprávění. Co dál?“ Dosud se neobtěžoval projevit byť jen slušný zájem o věčně přerušované vyprávění svého starého přítele. Teprve když sir Joseph dořekl poslední větu – že se časem může ukázat, že muž přes palubu není